

MAGYARÁG

FUGGETLEN POLITIKAI NAPILAP
MEGJELNIK MINDEN NAP

Alapította

PÁSZTOR EDE

Felolós szerkesztő
Kádár Miklós

SZERKESZTŐSEG és KIADÓHIVATAL
ORADEA, PIATA MIHAI VITEAZUL 4.

ANGLIA ÚJ UTJA

A Foreign Office-nek -- ezt tudnunk kell -- rendszerint két vezetője van. Az angoloknál ugyan ismeretlen dolog a színekura, de mégis előfordul, hogy egyik-másik külügyminiszter nem egészen tájékozódott egyes dolgokban, ezért jobb, ha a külügyminiszter maga mellett lát valakit, aki bizonyos kérdésekben okosabb, mint ő. A külügyi hivatal vezetője rendszerint olyan ember, aki végeredményben megszokta, hogy tőle csak tanácsot várnak, de nem sértődik meg, ha más intézkedik helyette. Robert Wansittard, akit most a külügyminiszteri székbe kombinálnak, ez előtt a Foreign Office igazgatója volt, Eden mellett.

S ezzel meg is mondtuk, miről van szó.

Chamberlain önállóan akarja intézni Anglia külügyeit. Az új külügyminiszter kevésbé lesz önálló, mint Eden, viszont megengedi, hogy Chamberlain tovább levelezzen Mussolinivel s nem csinál belőle, mint Eden, kabinet kérdést, ha erről a levelezésről nem közvetlenül Chamberlaintól értesül. Már pedig olyan pillanatok következnek, mikor gyorsan és nagyon erősen cselekedni kell. Le kell vetni Eden jel-szavát, hogy első a birodalom.

Hiszen arról is szó van, hogy Lloyd George is résztvesz a kormányban s melléje Churchill is kombinálják. Vagyis éppen azokat, akik nemrég hevesen támadták a kormányt és szemére vetették gyengeségét.

Eden tulságosan csak a pillanatnyi helyzetet mérlegelte. Az ő büne Mussolini abessziniai sikere, aminek egyenes következménye volt, hogy a spanyol háboruban minden megtörténhetett, amit csak az angol politika nem akart. Ekkor terjesztette elő Chamberlain az új angol fegyverkezés tervezetét s lépett, óvatosan bár, annak a politikának messzéjére, melyet Lloyd George oly hevesen követelt. Ennek pedig igen egyszerű jelszava van. Anglia ne hagyja magát. Fegyverkezzék és nem úgy, mint Eden, ne tűrje, hogy aka-

ratát saját területén (mint a Földközi-tengeren), keresztez-zék.

Ezért tartjuk a portugál-cseh incidenst fontos momentum-nak. Európa beugratására való kísérlet. Próbabagolopp. Cseh-

szlovákiának amugy is hatalmas vétké, hogy, Skoda tíz milliárd csehekronával segíti a kínaiakat. Holott Németor-szágnak még ebben az irány-ban is hatalmas tervei vannak.

Anglia politikai irányváltoztatása tehát valóban az utolsó pillanatban következne be. Az utolsó pillanatban érvényes-sülne Lloyd George régen han-

goztatott politikája, hogy Angliának meg kell tartania teljes tekintélyét mindenáron. -- Churchill és Lloyd George új-bóli belekapcsolódása az európai politikába, hatalmas súly-lal esne latba s mellbevágna a felfuvalkodott, örök fenye-getései alapján minden ked-vezményt kizsaroló fasiszta politikát.

Államtanács Isztambulban a Dardanellákban garázdál- kodó titokzatos tengeralatt- járó miatt Törökország megszakítja a diplomá- ciai viszonyt Spanyolországgal

Beszámoltunk arról, hogy az Égei tengeren egy ismeret-ten tengeralattjáró megtorpe-dózta és elsüllyesztette a „Ci-uda de Cadiz” nevű, spanyol kormányszolgálatban álló ke-reskedelmi hajót és fenyegető fellépést tanusított a „Har Car mel” palesztinai személyszállí-tó gőzössel szemben is.

Az idegen vizeken manővri-rozó titokzatos tengeralattjáró tegnap ismét megjelent és pusztított, mégpedig olyan kö-rülmények között, hogy annak minden valószínűség szerint igen súlyos diplomáciai követ-kezményei is lesznek.

A török Tan ügynökség je-lentése szerint ugyanis Tene-dos sziget közelében az ismer-etlen tengeralattjáró tegnap megtorpedózta az „Armuro” nevű spanyol kormányszolgá-latban álló kereskedelmi hajót, amely élelmiszerekkel megra-kodva Oroszországból, Odesz-szából Valenciába igyekezett. A hajófenék igen súlyos sérü-léseket szenvedett a torpedó-zás következtében, azonban a hajó parancsnokának sikerült a vízzel telt hajót Tenedos közelébe kormányoznia. Már feltűnt a sziget partja, amik-or az „Armuro” oldalra dőlt és lassan süllyedni kezdett. A süllyedő hajónak több motoros és a „Kemal” török cirkáló sietett mentésére és sikerült is a hajó egész személyzetét el-távolítani a fedélzetről. Né-hány perccel azután, hogy az utolsó ember is elhagyta a fe-délzetet, az Armuro elmerült

a hullámokban.

Egy eddig még meg nem erősített hír szerint ugyan-csak tegnap egy másik spanyol hajót, a „Mar Negro” is meg-torpedózták a Dardanellák közvetlen közelében.

A valenciai kormány hír sze-rint hajóinak megtámadása miatt tiltakozó jegyzéket küld a Népszövetséghez, arra való hivatkozással, hogy flottáját idegen vizeken süllyesztik el, ami flagráns megsértése a nemzetközi tengeri egyez-ménynek.

A Dardanellák környékén egyébként a kereskedelmi ha-jók legénysége között valósá-gos pánik tört ki. Erre mutat az is, hogy a Mitian angol petroléumtank, amely Constan-tából indult el, hogy Valen-ciába petroléumot szállítson, visszafordult a kiöttebe és en-gedélyt kért a constantai ha-tóságoktól, hogy újabb intéz-kedésig a kikötőben marad-

hasson.

A török kormány a hírek szerint elhatározta, hogy meg-szakítja Spanyolországgal a diplomáciai viszonyt, mivel az ő felügyelete alá bízott márvány tengeren Franco tengeralattjá-rója garázdálkodik. A tenger-alattjáró tegnap egy török cir-káló előtt fel is bukkant, de amikor a cirkáló megállásra szólította fel a víz alá merült -s ismeretlen irányba távozott.

A párisi „Le Soir” szerint a elsüllyesztett Compeador pa-rancsnoka szerint a tenger-alattjáró olasz volt.

A legújabb jelntések szerint Atatürk Kemal a nagyvezér-kar főnökével és a kormány összes tagjaival államtanácsra gyűlt össze Isztambulban. A megbeszélések szoros kapcsolat-ban vannak a dardanellai ese-ményekkel és a török állam-tanács határozata elé nagy ér-deklődéssel tekintenek a nem-zetközi körök.

Újból kísért a nemzeti munkavédelmi törvény

București, aug. 21. A nem-zeti munkavédelmi törvény ismét kísért. A „Curentul” je-lentése szerint az ipar- és ke-reskedelemügyi minisztérium a jelenlegi munkavédelmi tör-vényt két pontban akarja mó-dosítani és pedig:

1. A törvény alkalmazása közigazgatási uton és nem az ipar- és kereskedelemügyi mi-nisztérium szervei után, mint

eddig.

2. Speciális intézkedések azon vállalatok ellen, amelyek-ről kompakt számban vannak kisebbségek.

A minisztérium most -- az új törvény indoklása céljából -- statisztikákat gyűjt, táblá-zatokat és grafikonokat készít Tecán államtitkár tegnap Ar-deálba utazott, hogy a szük-séges adatokat összegyűjtse.

Mai számunk 8 oldal. ara 2 lei

HOLLANDIA KÉT VILÁGA...

Riport a csatornák, a főköthős kislányok, a szélmalomok és felhőkarcolók hajzából

Alig van öreg kontinensünknek még egy olyan országa, amely az utóbbi évek folyamán annyira megváltozott volna és annyira megcáfoltta volna a róla elterjedt általános véleményt, mint Hollandia. Aki csak a szokványos leírásokból ismeri Hollandiát, el sem tud mást képzelni, mint csatornákat, amikben szélmalomok szárnyai s középkoriasan szűkmellű házak tükröződnek, szőke kislányokat hatalmas bóbítákkal, olyan országot, amelynek tisztaság és saját szaga van s ahová még nem hatoltak be a modern kor nem mindig előnyös vívmányai.

AMERIKA DELFÍ ÉS HILVERSUM KÖZÖTT

Ez a Hollandia is létezik még. De mellette kialakult egy másik, amely Amerikát választotta mintaképül. Ez a Hollandia nem csak utólrerte, hanem igen sok tekintetben túl is haladta a jelenkort, amitől távol li csodálói oly elmaradottnak gondolták. Ehhez a Hollandiához mérve alig akad olyan európai ország, amely ne tűnne elmaradottnak.

Az egymás mellett tovább élő két világ, amit századok választanak el egymástól különös báját ad ennek az országnak. A Holland belügyminiszter például hosszú századok óta ugyanabban a helyiségben dolgozik. Hivatali szobája a „Torentje”-ben, vagyis a hágai kormányépület egy csatorna vize fölé épített kerek tornyocskájában van. Itten megállott az idő: semmi sem változott a holland grófok és a helytartók uralma óta. De ugyanebben a Hollandiában fantasztikusan modern felhőkarcolók is akadnak százszámra, olyan hatalmas paloták acélból, amelyeket csak a festő agya álmodhat meg. Gyárak, áruházak iskolák, templomok, mind mintha a jövő század regényéből léptek volna át a valóságba.

A holland templomoknak is meg van a sajátos környezetük. Amsterdamban legrégebbi templomát, amely első sejtje a nagyvárosoknak azoknak a vállalatoknak a házacskaik veszik körül, amik a szerelmet árulják. A különben olyan prüd hollandusok semmi kivételtől sem tartózkodnak, hogy a szerelmi papnői közvetlenül a gótikus főportál mellett mutatgatják magukat kirakatnak berendezett vörös fényvel bevilágított szobácaikban és illy módon eltéríteni igyekeznek a férfiakat, akik a templomba akarnak menni.

A templomok, úgy a hipermodern mint az ősrégiek, viszont rendszerint igen üresek. A be nem avatott olvasó hajlamos lehet arra, hogy ezt a tényt a fent ecsetelt szomszédságnak tulajdonítsa, de téved. A hollandiak nem mennek vasárnap a templomba, mert megakartják az utat s vasárnap délelőtt inkább otthon maradnak s a rádió mellett hallgatják az istentiszteletet. Az ország minden nagy templomában mikrofon van felszerelve.

MEDVEBŐRKUCSMA ÉS GÁZMASZK

A régi és az új jellegzetes keveredéséről tanuskodik Hollandia leghíresebb katonai egysége: a „sárga lovasok” Arnheim-i regimentje. Ünneplő egyenruhájuk semmit sem változott 1793 óta, amikor is ezt az ezredet alapították: fekete medvebőrkuksma, aranyzsinóros dolmány. De ez az ősi ezred egyúttal Hollandia legmodernebb ezrede is. A katonáknak medvekuksma mellett acélsisakjai is vannak, a kovás puskák mellett gázmaszkjaik és jóvérű paripák mellett mozgékony, egyszemélyes tankjaik is.

SZÉLMALMOK ÉS TULIPÁMHAGYMAK

Szélmalomok és tulipánhagymák: Hollandia igazi jelképei. Szélmalomok még mindig léteznek, hiszen illy módon lehet a legolcsóbban fölszálltatni a vizet a hét méterrel a tenger színe alatt fekvő mélyedésekből. De a szélmalomok is modernizálódnak. Nem beszélünk arról, hogy milyen versenytársaikká lettek a villanymotorok, de a hollandus mérnökök új szélmalom modelleket készítettek, amelyek jobban fogják a szelet, mint a régi, vitorlavászonnal fedett szárnyak és ugyanolyan méretekben háromszor annyi energiát termelnek. Ami pedig a virágtermelőkkel illeti, azok eladási központot létesítettek. Alsmeereben. Számtalan gyors teherautó indul onnan minden reggelként a Schipholi repülőtér felé, hogy illatos terhet a levegő útján küldje tovább Páris és London felé.

A HOLLANDI TISZTASÁG

Beszéljünk valamit a hagyományos hollandi tisztaságról. Az is modernizálódott technizálódott. Minden városban egész sereg ragyogó fehér egyenruhába öltöztetett hámosó, papírszedő, utcatisztító működik. A porszívógépet éppen úgy megtaláljuk ma min-

den hollandi háztartásban, mint régebben a törölröngyöt.

Gyakran látni gondos háziasszonyt, aki még a háza előtti járdát is ezzel a modern szerszámmal tisztogatja. A híres Hoorn-i sajt piacon a sajtgolyók közvetlenül az aszfaltton fekszenek. Feltehetjük, hogy Hollandia jogosan híres tisztasága idezi elsősorban elő lakóinak legendásan kitűnő étvágyát.

HAGYOMÁNY ÉS TECHNIKA

E két tényező termékeny összefogása adja meg Hollandiának sajátos arcát. Álmódó csatornákkal teli városainak új negyedei ragyogóak tervszerűen épített, széles, napos, utcáikkal, impozáns palotáikkal. A világnak nincsen még egy országa, ahol az építészek olyan nagy lehetőségek fölött rendelkeznenek, mint itten.

HIREK

Elárverezik a forgalomból bevont ezüst 100 lejeseket. A pénzügyminiszteriumban tegnap tartották meg a forgalomból kivont ezüst 100 lejesek árverését. A 13 vagon mennyiséget kitevő ezüst 100 lejesekre több külföldi cég tett ajánlatot. Az ajánlatok elfogadása fölött Cancicov pénzügyminiszter elnöke alatt egy szűkebbkörű bizottság fog dönteni.

Nagy külföldi érdeklődés a román buza iránt. Negura miniszter közölte a sajtó képviselőivel, hogy Belgium, Anglia és Görögország nagy érdeklődést tanúsítanak a román gabona iránt s nagyobb mennyiségek lekötésére tettek ajánlatot.

Harold Lloyd — mint író. Harold Lloyd kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy teljesen visszavonul a filmszínész tevékenységtől és kizárólag írói munkásságának foglalkozni. Harold Lloyd a némafilm négy nagy komikusa közül az utolsó is „nyugalomba” vonul. Fatty néhány év előtt szívizélhűtésben meghalt Buster Keaton súlyos idegbajt kapott, amely alatt egész vagyona eluszott és ma boldog, ha kis epizód szerepeket játszhat. Chaplin az utóbbi időben komikusból teljesen karakterszínészé változott. Most Harold Lloyd is elhagyja régi szerepkörét és filmszerepek eljátszása helyett, ezentúl filmszcenáriumokat akar írni.

Gyomorégés,

gyomor, bél, máj, epe görcsők, ideges gyomor bajok, ideges állapothok, álmatlanság, szédülés, emésztési zavarokkal járó fejfájás, hányinger. nál a világhírű amerikai Gastro D.-vel elért eredményeit a bécsi „Rockefeller” intézetben (Chil. dis Spital) végz. (i. hosszú ki. séretek után a „Wiener Medizinische Wochenschrift” hosszú cikkben méltatja.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető Császár Ernő gyógyszeráránál, București, Calea Victoriei 124.

modern kísérleteikhez. S emellett a modernség nem akadályozza meg őket abban, hogy az ország hangulatához alkalmazkodjanak.

Mindezt, természetesen csak gazdag ország engedheti meg magának. A hollandus lakók milliói és millió barnabőrű munkása segít össze gyűjteni ezt a tiszta bőséget. Az (vérükből és verejtékükből épül az ország, amit sohasem látnak meg, s melynek hírnökeit, az Amsterdamtól Batáviáig nyolc nap alatt repülő acélmadarakat oly gyakran csodálhatják forró hazájuk egén.

Anyakönyvi hivatal a szállodában. A losangelesi „Palace Hotel” rendkívül romantikus helyen fekszik s ennek eredményeképpen példátlan népszerűségnek örvend. Az utolsó hónapoknak csaknem minden napján megtörtént, hogy a szálloda két-két lakója között eljegyzés, sőt házasság jött létre. Ezért a szállodában most külön anyakönyvi hivatalt állítottak fel, hogy a gyorsan szerelemre gyulladt párok épp olyan gyorsan házasságra lép-hessenek.

Nősülni szeretne egy 121 éves agastyán. Newyorkból jeleltik: Az egyik newyorki szegényházban nagy ünnepet ülték mert a szegényház egyik lakója, a lengyel származású Wislowsky Ábrahám Delano megérte 121. születésnapját. Az agastyán társai nagy lelkesedéssel vették körül, sok újságíró is felkereste. Az újságíróknak érdekes nyilatkozatot tett. Először nagy szeretettel emlékezett meg arról a hetven esztendőről, amelyet az Egyesült Államokban töltött el. Ezalatt az idő alatt végig próbált minden lehetséges mesterséget. Ötször nősült meg és kijelentette, hogy még egyszer szívesen megnősülne, elvenni feleségül egy fiatal, kedves, szőke leányt. Wislowsky jó egészségben tölti napjait. Mindennap két órát sétál. Szereti a zenét, a könyveket és a beszélgetések során fiatalos lelkeletről tett tanúságot.

János bácsi

mit szól maga ahoz, hogy Portugália megszakította a diplomáciai kapcsolatot Csehszlovákiával.

— Nem hiszem, hogy valóban az volt az oka, hogy a cseh Skoda-gyár nem küldött elég ágyut Portugáliának. Ha Portugáliának ágyura van szüksége, átmehet a szomszédos Spanyolországba, tanulhat ott magának annyit, amennyit akar, nem kell a messzire fekvő Csehszlovákia menni. Azonkívül nem értem azt, hogy ha nem kapták meg az ágyut, miér' küldték vissza Prágába a cseh követet? Egy követ megér egy ágyut? Megosztán azt szeretném tudni, miér' kell Portugáliának olyan sürgősen annyi fegyver. Tán csak nem akar beavatkozni a japán-kínai háborúba?

— Ugy látszik a japán-kínai háború évekig el fog húzódni. Nincs kizárva, hogy az Egyesült-Államok is bele fog avatkozni.

— Lehet, hogy azér' mégse lesz olyan hosszú a háború, miután se Japán, se Amerika nem tagjai a népszövetségnek, csztán, ha netalán békét akarnának kötni, nem kell, hogy előzetesen megtanácskozzak Genfben!

— Ugy néz ki a dolog, hogy a kínaiak fölényben vannak és egyre-másra verik meg a japán csapatokat.

— Ez ezér' van, mer' a japánok kimélik a kinajijakat. Azt akarják, hogy a tokiói olimpián szerepelhessenek a kinajijak, viszont a japánok előre gyakorolják magukat a futásban, mivel az is egy olimpiai szám.

Mit szól hozzá, hogy Petrasche Luput beperelték, mert nem fizette ki a keresztelő — lakoma költségeit?

— Bizonyára Petrasche Lupu, aki igen jó barátságban van Istennel, gyakran beszél is vele, azt mondta a kereskedőnek, hogy „Isten fizesse meg”. Ezér' hát nem is Petrasche Luput, hanem az Istent kellett volna beperelni.

Százharmincéves völegény.
A jugoszláv „Vreme” írja: Kosovo megyében Lidja községben él Batiar Kojan 130 éves földműves, akit a jugoszláv Zoro Agnak is neveznek. Batiar Kojan a napokban ajánlatot kapott Mary Ponwet 20 éves amerikai nőtől, aki Linkoluwillében él hogy legyen a férje. Kojan éppen az erdőben volt és 60 éves unokája vette át az amerikai nő levelét, melyet aztán elvitt a címzetthez, akit az ajánlat egy csepp sem lepett meg. Hazament, lefényképeztette magát s a fényképpel együtt beleegyező válaszát is megküldte Mary Ponwetnek.

Időjárás

További felmelegedés, kevés csapadék várható. Az ország keleti felén derült idő.

Senki sem engedheti meg magának, hogy pénzét fölöslegesen költse!

Ma alka'om van izlésének megfelelő divat szöveteket olcsón, jó minőségben, legnagyobb választékban

Deutsch Posztóáruház

idény előtti olcsó elárusításán alkalmi áron vásárolni!

Japán elutasította a nagyhatalmak fegyverszüneti javaslatát

Ismertettük tegnap azt az angol-francia-amerikai javaslatot, amelyet Japánnak terjesztettek elő és amely az ellenségeskedések teljes megszüntetését kérte Sanghaiban mindaddig, amíg a veszélyeztetett területekről az idegen állampolgárokat elszállítják. Japán a nemzetközi javaslatot a legbatározottabb formában elutasította. Válaszként Anglia újabb megerősítéseket küldött Shanghaiba. Hongkongból egy

ezredet indítottak el a hadszíntérre vált város felé.

Washingtoni jelentések szerint az Augusta amerikai parancsnokhajó fedélzetére tegnap bomba esett, amely egy matrózt megölt és tizenharcot megsebesített.

A hírek szerint az USA nem fog tiltakozást bejelenteni, de a legerélyesebb intézkedéseket lépteti életbe, hogy ilyen eset többé meg ne is-

métlődhessék. A jelentések szerint a bombát a kínai tűzéréség lőtte ki.

Manillában éppen akkor, amikor a shanghai amerikai menekülők ott partra szálltak meglehetősen erős földrengés volt. A földrengésnek emberáldozata nem volt, de a lakosság mégis nagy izgalomban él, mert a villanyvilágítást szétrombolta a földrengés és több házat is erősen megrongált.

A cipésziparosok kimondották az anyagbeszerző-szövetkezet megalakítását

Nagy érdeklődés mellett zajlott le a cipész iparosok taggyűlése, amit f. hó 15-én tartottak a Kisiparos Liga helyiségében. Pop Adalbert nyitotta meg a gyűlést.

Katona Sándor társ-elnök beszámolt a Hitelintézettel kapcsolatos tárgyalásokról. — Tekintettel, hogy megfelelő eredményt a szakcsoport 33 ezer lelt kitevő betétje ügyében elérni nem tudott, kéri a taggyűlést, hogy foglaljon álláspontot a további teendők végett. A gyűlés elégedetlenül vette tudomásul a Hitelszövetkezet igazgatóságának döntését, amely Monus Sándor ígéretével ellentétes volt és határozatilag utasította a vezetőséget, hogy ez ügyben az összes törvényes lépéseket tegye meg, a cipész iparosok nehezen összekuporgatott vagyoná-

nak megmentésére. Illés Dániel a szövetkezeti mozgalom irányítására létrehozott 5-ös bizottság elnöke beszámolt az eddigi tevékenységről. Rámutat arra a hátrányos helyzetre, melyben a cipész iparosok a cipő-gyárakkal szemben vannak. Ezután ismertette a Granita de Vest szövetkezeti lefolytatott tárgyalásokat.

A szövetkezet megjelent elnöke, Kis Moise, reflektált Illés szavaira és közölte a szövetkezet igazgatóságának határozatát. Pop elnök kifejezésre juttatja, hogy a cipész iparosok szakcsoportjában nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül a szakmai és az általános ipari szempontok szem előtt tartásával dolgoznak minden téren s így a szövetkezeti ügyben is. Felszólaltak Karácsonyi, Szász, Battyán és Fe-

hér, akik valamennyien a cipész iparosok céljainak megfelelő szövetkezet megalakítását óhajtják.

A gyűlés egyhanguan egy új szövetkezet létesítését mondja ki. Pop elnök közli, hogy egy részvény értéke 500 lei, mely összeg 20, 40 és 50 lejes részletekben is fizethető. Az összeg teljes kifizetése esetén végleges nyugtát szolgáltatnak ki. Részvény jegyzések eszközölhetők Osváth szaktársnál.

Felakasztotta magát

Oradea, aug. 21. Tegnap délután kétszeri eredménytelen kísérlet után gyógyíthatatlan betegsége miatt felakasztotta magát Kalmár Sándor munkás 40 éves felesége, aki a Ioșia telepen lakott.

Rádió műsor

VASÁRNAP

București: 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 9.55 Istentisztelet. 13 Időjelzés Sport hírek. 13.40 Gramofonlemezek közvetítése. 14.10 Hírek 15 Gazdasági szakelőadás. 19 A Eusoioceanu-zenekar hangversenye. 20.20 Felolvasás. 20.40 Sassu Nicora énekel. 21.20 A Kis rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 22.30 Hírek. 22.40 Sport hírek közvetítése. Majd: Közlemények.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11 —11.15 Református istentisztelet. 12—13.15 Egyházi ének a Szent Domoks-rendi plébánia-

templomból. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Operaházi zenekar. 14.20 Megemlékezés a Nemzeti Színház megnyitásának 100. évfordulóján. 18.20 Állástalan Zenészek zenekara 19.30 Álom a fákról. 20 Szalon zene. 21 Sport. 21.10 Fenn az érnő, nincsen kas. Vigjáték. 22.30 Hírek 24 Cigányzene.

HÉTFŐ

București: 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek. 13 Gramofonlemez. — 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 15 Hírek — 16.45 Előadás 19 Rádiózenekar. 20.15 Felolvasás. 21.10 Csak Rádió Románia. — Csak Budapesti hangverseny. 22 Együtt. zen. és folyó-

iratok. 22.10 Vasiliu Maxim román dalokat énekel. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. — 23.45 Hírek franciául. 23.55 —24 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna Utána: Gromofon. 11 Hírek és — 11.45 Felolvasás 13 Déli hangverseny 13.05 Szalonötös 13.30 Hírek 14.40 Szűcs László énekel. 15.40 Hírek 16 Előadás — 18 Mara Vasileva énekel — 18.30 Új irányok a Balkán politikában 19 Cigányzene. — 20.05 Mit értünk fegyverkezési világonjunktura alatt? 21.15 Hangverseny Zenekar. 22 Hírek. 22.40 Időjárásjelentés — 23 Jazz 24 Hírek. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Victor Eftimiu:

Jegyzetek Nyugatról

Az illusztris román író most járta be nyugat országait és észrevételeit arról jegyzetekben írja le. — Nem kommentál, amint mondja azért, nehogy akár hitleristának, akár Moszkva bérencének könyvelhessék el.

Franciaországban a rend sokkal realisabb valami, mint Németországban. Az ok: Franciaországban minden egyes ember maga politizál és éppen úgy nem kell őt figyelmeztetni kötelességeire, mint jogaira sem. Szinte nincs is szükség hatóságokra.

Ezzel szemben Németországban a vasútállomásokon általános szokás, hogy az ember a kijáraton jöjjön be és a bejáraton menjen ki.

Rendnek és rendetlenségnek előnye is van, hátránya is. Ha Párisban gyümölcsöt akarsz vásárolni, nehogy hozzányulj a kosárhoz. A kofa azonnal éles hangon utasít rendre, sőt még a kezedre is üt.

Ezzel szemben Németországban maga a kofa válogat számmodra.

Visont Franciaországban jöhet a legkülönbözőbb politikai irányzat, az összhangot és lelki kiegyensúlyozottságot nem törheti meg.

A francia nép érettségét mi sem bizonyítja jobban, minthogy neki van a legkevesebb örültje, szegénye és reformátora. Mitológiájuk egyáltalán nincs. Mégis romantikájuk versekbe öntött valóság.

Lengyelország érezhetően vesztett abból a népszerűségéből, amelyet még néhány évvel ezelőtt Párisban és Londonban élvezett. Akkor még Franciaország hajlandó lett volna fegyvert is fogni a danzigi korridor miatt. Azóta a helyzet megváltozott.

Egy lengyel ismerősöm azt mondta:

-- Ma közelebb állunk a III. Birodalomhoz, mint a III. Köztársasághoz.

Mire francia ismerősöm így válaszolt:

-- De legközelebb mégis a negyedik felosztáshoz álltok...

FLOREAL

krém és puder népszerűségének titkai:

1. A legfinomabb gyógyanyagokból készülnek
2. Ervényre juttatja az arc szépségét.
3. Az arc bőrre jótékony hatással van
4. A krém a bőrbe jól beszívódik
5. A Floreal puder jól tapad
6. Az illata nagyon kellemes
7. Nem feltűnő és mégis hat
8. Még jelentéktelen arcot is vonzóvá tesz
9. Az ára olcsó: krém téglénye 40 lei
10. A puder ára: 30, 50 és 90 lei

Főlerakat:

PAP Drogueria

Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 9.
Telefon 6-56. Naponta postai szétküldés.

A VILÁG IFJUSÁGA

a béke mellett van

A párisi világkiállítás legmegrázóbb ünnepsége a béke mellett tartott felvonulások voltak

A párisi világkiállításnak talán leglátogatottabb pavillonja az ugynevezett békepavillon. Lehet, hogy ebben közrejátszik az is, hogy ez a pavillon a tulajdonképpeni kiállítás bejárata előtt áll és ezért belépődíj nincs, de azt hiszem inkább maga a pavillon vonz, — gazdag, szuggesztív anyagával.

Mindjárt a bejáratnál egy hatalmas freskó teszi fel a kérdést:

— Válassz... békét?... háborút?

A freskó baloldalán a Béke: a szociális színvonal emelkedése, a népesség jóléte, kultúra, higiénia, családi harmónia... szóval mindaz, amit együtt boldogságnak nevezünk.

Jobboldalon a Háború: Gyűlölet bűn, bestialitás, erkölcsi hanyatlás, szegénység és néhai nyak profitja... szóval a földi pokol.

Ez az első, amit látunk.

BORZALMAS GRAFIKON

Aztán egy hatalmas grafikon. Címe:

1913—1937.

A grafikon kimutatja, hogy 1937-ben az államok fegyverkezése sokszorosan felülmúlja a világháború hajnalán történt fegyverkezést. És bemutat egy formális üzleti mérleget is, amelynek tartozik oldalán fotomontázsban látjuk a háború borzalmait, legyilkolt asszonyokat, — megcsontított gyermekeket, elpusztított otthonokat, falvakat és városokat, rokkantakat és temetőket és egy számot: a háború minden negyedik percében egy halott. Ezzel szemben a követel oldalon mindössze a nehézipari osztalékok...

Mindez pedig nemcsak költői allegóriákban. Spanyolország példája konkretizál. Fényképek 1936. július 18-a Spanyolországból: az első népfiront kormány szociális intézkedéseiről. Még égnek törnek a ragyogó templomtornyok, a földek gazdagon teremnek, a bányákban folyik a munka ép-
gy, mint a gyárakban, az exotikusan szép spanyol városok teljes pompájukban páváskodnak. És fényképek 1937 július 18-ának Spanyolországból: rombadöntött városok, elárvelt üzemek, beomlott bányák, felszakgatott, elburjánzott szántóföldek és templomok csonka maradványai, templomoké, amelyeket az „egy-

ház megmentőjének” Franco-nak bombái váltóztattak romhalmazzá.

És az ok: a mindig agreszív fasiszta államok lábbal tiporják a békeszerződéseket és a nemzetközi egyezményeket.

Felvonulás a békéért

A rádióban elhangzik a béke himnusza és megkezdődik a felvonulás. Itt nincs katonas együttlépés, nincs „vasfegyelem”, de ezzel szemben minden mértéket felülmúló meggyőződöttség és lelkesedés viszi előre a felvonulókat.

Legnagyobb részük diák, akik augusztus 6-án megtartott nemzetközi diákkongresszusra jött. Minden nemzet csoportja maga előtt viszi nemzeti zászlóját és egy koszorút, amelyet a Békeoszlop talpazatára helyez. A nézőközönség minden egyes zászlónál lelkesen megéljenzi az országot, amelyet az képvisel.

Egymás után jönnek: Anglia, Svájc, Hollandia, Csehszlovákia. Azután:

SPANYOLORSZÁG.

Soha megrázóbb felvonulást! A felvonuló fiúk között egy fiatal leány, féllábbal, mankó-

Utána egy rövid történelmi táblázat amelyen mindössze ennyi áll:

Mandzsúria...
Abesszinia...
Spanyolország...
És holnap?...

val. A másik lábát Franco-bomba vitte el, mielőtt elmenekülhetett a testvérgyilkos országból.

A tömeget a látvány annyira megdöbbeníti, hogy egy percig lélegzetviasszafojtva elhallgat. És a mély csend ugyan hat, mind egy halottakért tartott istentisztelet. De aztán végetérni nem bír szinte örvöző lelkesedéssel hangzik fel a kiáltás:

— Éljen a spanyol köztársaság!

Kínát ugyanolyan lelkesedéssel fogadja a tömeg, mint Spanyolországot. A nézőközönség lázasan ünnepli azokat akik nemzeti önállóságukat védik az idegen, kizsákmányolni akaró tolokodók ellen.

Holnap ez az ifjuság, amely itt felvonult, hatalmas Meetingre ül össze.

A fiatalság a béke mellett döntött.

Tábori lelkész voltam a verduni pokolban...

Jeslquel atyához fordulok, hogy megkérdezzem, milyen benyomásokat szerzett romániai látogatása alkalmával. Em lékezetes még, hogy a tiszteletreméltó protestáns pap előadást akart tartani balkáni szervezőkörtjára során nálunk is, azonban az előadást a hatóságok neg engedélyezték.

— Beszéltem Victor Eftimiuval, Mihalachéval, dr Lupuval és számos vezető intellektuallal, — mondja a R. U. P. alelnöke, — és meggyőződtem róla, hogy Romániában is az a közvélemény alakult ki, hogy a béke ellen a legnagyobb veszélyt a nemzetközi fasiszmus izgágasága és háborus provokációi jelentik.

— Egy kérdést, tisztelendő atyám. A békeszerződést, demokráciát és antifasizmust zsidó-kommunista és keresztényietlen irányzatnak kiáltották ki. Hogy lehet akkor az, hogy Ön pap létére élére állt egy ilyen mozgalomnak?

— Éppen azért tettem mert pap vagyok. Aki tényleg magáévá tette az evangélium igazi szellemét, az nem lehet más,

mint pacifista és nem küzdhet nemesebb célért, mint a népek testvérsüléséért. És a háboru elleni harcnak nem lehet hatékonyabb fegyvere a demokráciánál.

— Tábori lelkész voltam a verduni pokolban. Ott, a vérfürdő kellős közepén, a haladók nyögésének, sikoltozásának és nyögőgésének szörnyű szimfóniájában fogadtam meg szent esküvel, hogy életem hátralevő részét arra áldozom, hogy amennyire erőmtől telik, utját álljam egy újabb tömegmészárlásnak.

Az Eiffel torony ezernyi fényben millió fénypásztát lövel az éjszakába. A háromszáz méteres acélkolosszus felül úgy dörögnek a villamos kisülések, mintha ágyuk szólnának.

Huszár Emő

„Ki most vesz jól vesz”. Deutsch Posztóáruház idény előtti olcsó elárusításán, mert árait még az eddigi olcsó áraknál is olcsóbbra szabta. Rézer váltasson szövetet magának!

BELPOLITIKAI FIGYELŐ

★

Márciusig marad a kormány, de valószínű, hogy az új választásokat is Tatarescu vezeti le — mondotta Slăvescu volt pénzügyminiszter Clujon. Attól tartunk, Slăvescunak igaza lesz. Most már ugyanis kétségtelen — Stelean Popescu a minap az „Universul” hasábjain mutatott rá — azt a hirt, hogy a kormány augusztus 15. után távozik maguk a kormány tagjai terjesztették. — Egyszerűen azért, hogy összeveszejtik az ellenzéket. Sikertült is. Ki hadakozik egy kormány ellen, amely bukik? Inkább kezdjünk egy kormányképes ellenzéki kombinációt összehozni. Erre fel Vaida kezdett kacérkodni a nemzeti-parasztpárttal mondván, hogy a vörös paprikát — Maniut és Luput — készek kihagyni a nemzeti-parasztpárti „csüvecs”-ből és akkor szó lehet a kibékülésről a bársonyszék reményében. Mihalache viszont elutasította Vaida hipokrita közeledését. Miközben pedig ők veszekedtek Tatarescu nyugodtan és csöndben elintézte, — hogy marad. Ha a kormány egyik tagja mondaná, hogy maradnak, talán kételkednénk, de a volt miniszternek el kell hinnünk. Hiszen ő már egyszer megbukott, titokban csak ő válna, ha egykori kollégái is követnék a civil életbe.

Mihalache már többször adott dátumot mint a nemzeti-parasztpárt kormányra jöttének biztos időpontját. Ezek a dátumok eddig egyizben sem váltak be. Tatarescu viszont egyszer azt mondotta, hogy hat hónappal előbb be fogja jelenteni, ha le akar mondani. Most pedig „nyári kacsá”-ról beszél, a kormányválság híreit illetőleg. Tatarescu dátumai legalább is eddig pontosak voltak. Miniszterelnöknek szívesebben látnánk Mihalachet, Tatarescu azonban — jóslásban — feltétlenül különb a nemzeti parasztpárt vezérénel.

A régi mese Mihalache lemond, ha nem hívják kormányra és Maniut választja meg elnökévé a nemzeti parasztpárt. Lehetséges, hogy ez is épp oly „nyári kacsá”, mint a kormány lemondásának a híre. Mihalachéről nem tételezzük fel, hogy önmagát ismételve és megegyezően eljátsza a pártkongresszuson a lemondási játékot. Lehet, hogy taktikája csődött mondott. Nem került kormányra. A pártelnökségről való lemondás azonban nem megoldás, nem szolgálja sem a párt, sem a demokrácia érdekeit. Ehelyett határozottabb és bátrabb magatartást kel tanúsítani. Egy bátor ellenzéki vezér többet tehet az országért és a demokráciáért, mint egy kompromisszumok és megalkuvá-

Kard, kitüntetés, citera, olajkép, könyv s minden más csoda egy világváros szemétdombján

Hogyan csinálnak szemétből pénzt s hogyan lesz a pénzből szemét?

Prága egyike Európa legszebb városainak. Lakói büszkéek is erre. De ha lehet, még büszkébbek afölött, hogy az ő városuk bír a legmodernebb város tisztasági berendezkedéssel.

Minden prágai ház udvarán egyforma méretű szemeteládák állanak, légmentesen záródó fedéllel. Hetenként kétszer megjelenik a szemetes autó s már katonás sorban várják a házak elé rakott ládák, melyek fedelei oly módon vannak megszerkesztve, hogy csak akkor nyílik ki, amikor a ládát már a kocsiba emelték, a szemétből ilyen módon semmi sem kerül a levegőbe.

A háziasszony, aki napi szemétét nyugodtan kiönti a szemeteládjába még csak nem is képzelheti, hogy mennyi gondot okoz annak az elszállítása és megsemmisítése, vagy felhasználása. De, egészen biztosan arra sem gondol, hogy milyen értéket képvisel mindaz a hulladék, amitől oly szívesen megszabadul.

De vegyük csak sorra a dolgokat. Prágában naponta körülbelül 40 hatalmas autó szállítja a háztartási hulladékokat 60.000 ládából a Wysotachan külvárosban lévő égető állomáshoz. A nagyváros szemete évi 12.000 tonna. Olyan mennyiség ez, — amiből száz négyzetméter alapon 20 méter magas halom telne.

Az autót automatikus szerkezet négy perc alatt kiüríti az állomáson. A hulladék pincé helyiségbe csuszik, ahol nagy hengerek forgatják meg, hogy jobban égjen. Majd emelőgépek egészen az épület padlásáig szállítják a hulladékokat, amelyek, mielőtt a kemencébe kerülnének, hatalmas mágnesek mellett haladnak el. Ily módon egybegyűl minden, ami a szemétdomb vasból és mágnesre érzékeny fémből van. A futószalag mellett munkások állnak akik ügyes mozdulatokkal kiválasztanak minden olyan hulladékot, törmeléket, aminek valami értéke lehet, például csontok, gummi, üveg, réz,

email, stb. Ez a munka nem a legkellemesebbek közé tartozik, de a nagyterem annyi biztonsági és tisztasági berendezéssel van ellátva, hogy nem jár veszéllyel az egészségre nézve.

Most kerül a sor a hatalmas kemencékre. Bennük semmisül meg a szemét, amely amelett kitűnő fűtőanyag. A kemencékben nyert gőz kétszolgálatot is végez. Közvetlenül a fűtésre használják fel, vele fűtik a városrész néhány iskoláját és középületét, amellell villanyáramot is termel. Prága áramfogyasztásának öt százalékát szolgáltatja az elhamvasztott hulladék melege. Az így nyert gőz és elektromosság maga évi hét millió koronát ér.

A hamvasztás után maradó salak sem értéktelen. Modern eljárás segítségével uccakövezésre és csövek készítésére használják. A város jónéhány utcáját fedi a szemétsalakból készült burkolat.

A kiválasztott csontok az enyvgyárba, az üvegdarabok az üvegfúvódába, a vasdarabok az olvasztókemencébe kerülnek. S a többi anyagok is könnyen továbbra találhatnak.

Eddig a hulladék értékesítésének prózái oldaláról beszélünk. Ez nem az egyetlen. Valóban költőiek azok a meglepetések, amikkel minden nagy város hulladékai szolgálnak. Mi mindent nem találnak bennük! A köztisztasági telep kiállítását

rendezett a szemétből összegyűjtött tárgyakból. Egész fegyverraktár, töltött és üres patronokkal, srápnalek és gránátok a világháborúból, sisakok és páncélok, a világ összes országaiból származó pénzdarabok, papírpénz az inflációs időkől, részvénykötegek, amiket valószínűleg valami dühös spekuláns dobott a szemétdombra a tőzsde egy fekete napján. A válogatónok már régen leszoktak a csodálkozásról, amikor a futószalagon kardot, kitüntetési medáliákat, citerát, olajképet, bőrből kötött könyvet, régi időkől származó pisztolyt, Ferenc József mellszobrát, asztali eszközöket, virágvázákat, Beethoven mészket és nippfigurákat találnak.

Említettük, hogy a prágai szeméttakarítás mint üzlet is megállja a helyét. Természetesen nem valami óriási nyereségről van szó, de a vállalat, észszerű megszervezettségénél fogva, kifizeti magát s valami nyereséget is hajt. A gőzt villamosságot, borítólapokat, rongyokat, csontokat, fémdarabokat, üvegtörmeléket értékesíteni lehet, elárúsításuk egyetlen év folyamán 16.740.000 csehekronát — eredményezte. Ezzel szemben az üzem költségei 16.725.000 koronára rugtak. A mérleg 15.000 koronával aktív. Arról nem is beszélve, hogy Prága ezzel a mintáuzemmel Európa egyik legtisztább városa.

Véres verekedés mulatás közben

Ploestiben tegnap egy mulató társaság tagjai összeverekedtek és a verekedés hevében egyik társukat nyolc késszúrással terítették le, majd egy bottal ráadásul úgy fejbe vágták, hogy az eszméletlenül esett össze. A hajnali járőrök akadtak rá a vérben eszméletlenül fekvő emberre, akit azonnal kórházba szállítottak.

Bár állapota rendkívül veszélyes, az orvosok engedélye-

vel kihallgatták. Elmondta, hogy Florea Ivánnak hívják és három barátjával, Marin Tanasescuvall, Racaru Stefannal mulatott éjszaka fél egyig. Akkor összevesztek és így keletkezett a verekedés, amelynek áldozatául esett.

A rendőrség azonnal megindította a nyomozást a három késelő jóbarát ellen és egyiküket már sikerült is kézrekeríteni.

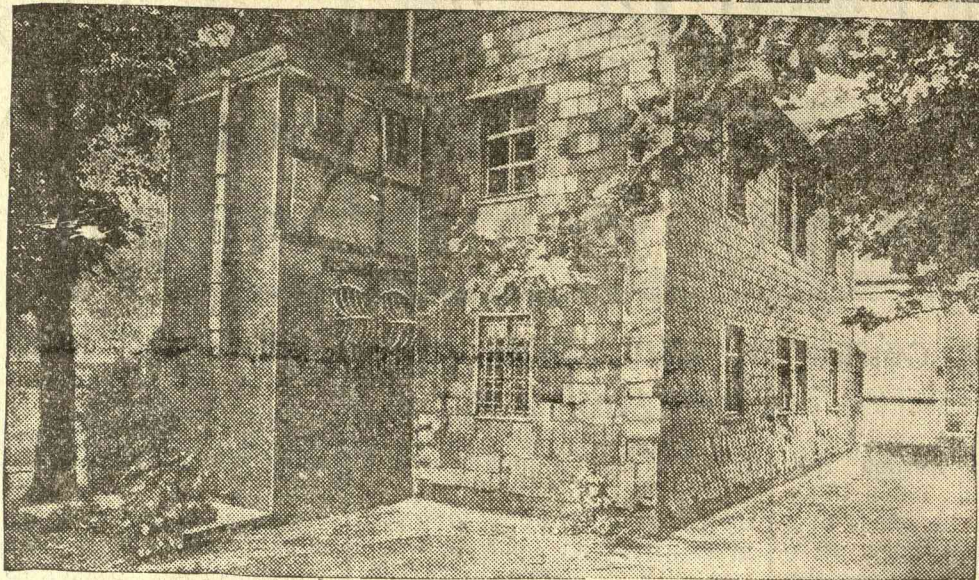
sok árán uralomrajutott miniszterelnök.

Madgearu ellen megszólalt a jobboldali sajtó kórusa. Madgearu Párisban járt akkor, mikor az egyik legnagyobb francia lap a „L'Oeuvre” cikket írt a romániai belpolitikai helyzetről és nemzeti parasztpárti kormányt követelt.

Árulás! — zugja erre Goga lapja, meg Manolescu legionárus-szócsove: Madgearu Párisban Románia ellen cikkeket sugalmazott. Mintha egy kormány-elleni kritika egyértelmű lenne az ország elleni támadással. A jobboldal is támadja a kormányt, Madgearu idehaza is kritizálja, kritizálhatja Párisban is, ezért még nem hazaárulás. De hát Goga-

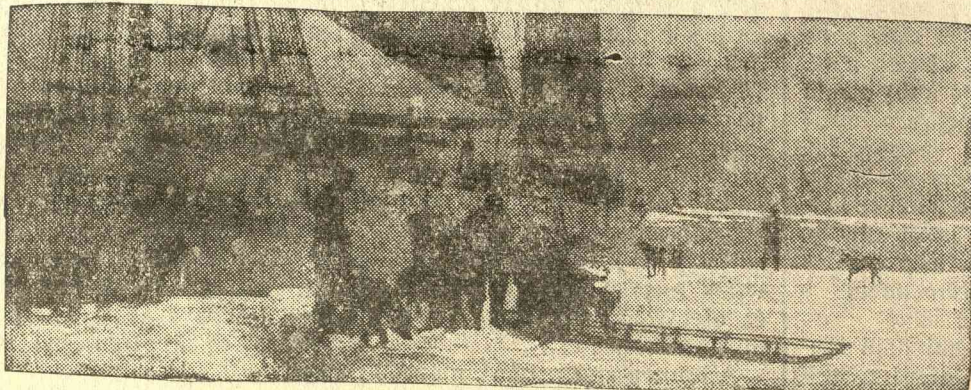
ék táborában mindenki az aki szabadságát Párisban és nem Berlinben tölti. Mit fognak szólni most vajjon az „Universul”-hoz, amely vasárnap külön francia számot ad ki. Az „Universul”-ról pedig nem lehet elmondani, hogy nem szimpatizál antiszemitákkal. Most már Stelian Popescu is Madgearu sorsára fog jutni.

Képes nagyvilág



Pilsudszky háza átköltözik

Azt a házat, amelyben Pilsudszki marsall magdeburgi fogsága alatt lakott, Varsóba viszik



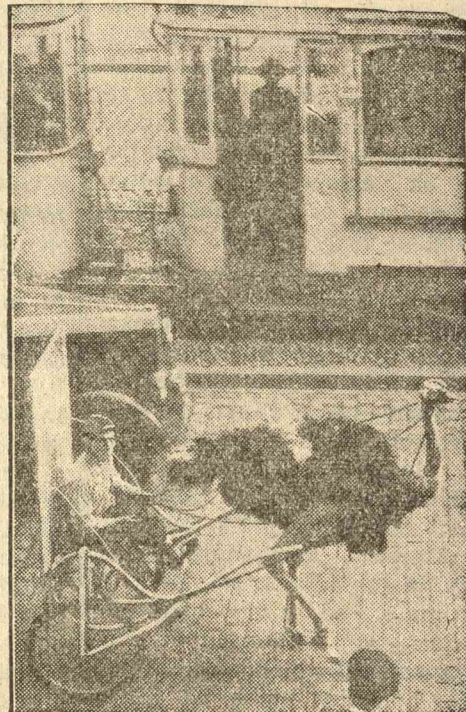
25 éves jégkoporsó

Egy norvég hajó most fedezte fel az 1912-ben elpusztult Schröder-Stautz expedíció utolsó táborozási helyét



Schöder-Schranz

Az 1912-i szerencsétlen sarkkutató utolsó fényképe kedvenc kutyájával, Tellel



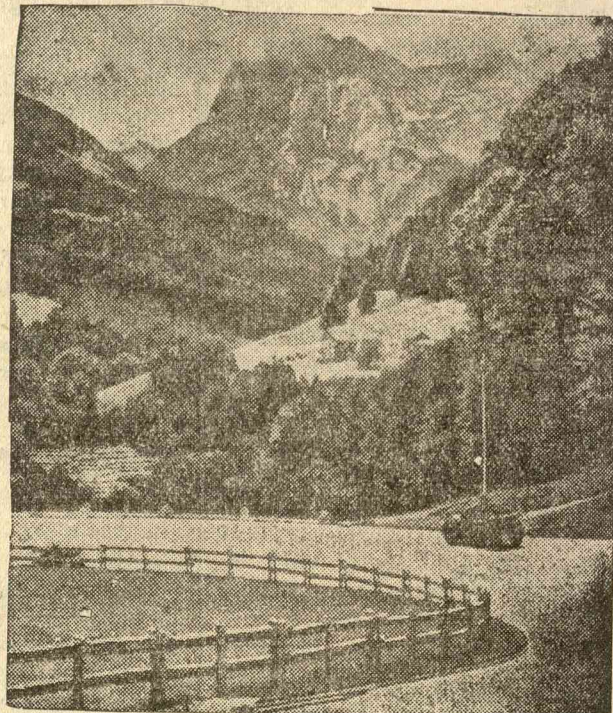
Strucc ur sétál

Hamburg utcáin élénk derültséget kelt naponta ennek a strucc-konflisnak a megjelenése



A santanderi hadszíntér

Ezen a vidéken összpontosította most Franco a felkelők haderejének legnagyobb részét



Táj az Alpokból

A legmodernebb országutak Európa szikladonijában

Kutyahét Londonban

A KUTYÁKRÓL általában sok cikk jelent már meg s megírták a lapok a kutyakultusz minden visszatérítő voltát, de megírták azt is, milyen hűséges barátja az embernek a kutya. Vannak emberek, akik gyerek helyett szeretik a kutyát, vannak emberek, kiknek egyetlen élettársa a kutya. Érdekes, hogy a kutyákkal való mély kapcsolatot sokkal inkább ápolják a férfiak, mint a nők. Ennek valószínűleg az az oka, hogy a férfiak hiubbak mint a nők és szeretik az olyan életstílust, aki hallgat rájuk.

EGYIK londoni nagy lap kutyá-ankétot rendezett. Minden kutya-tulajdonos a saját kutyája nevében szólalt meg s elmondta megfigyeléseit a világról. Ha a gazdának hinni lehet, a legtöbb kutya nagyon szeret autózni s a huszeműek közül a máját szeretik legjobban. Általában hasonlítanak az emberhez. Hozzáidomultak. Meg kell azonban különböztetnünk nagy-kutyákat és kiskutyákat. Kiskutya az, amely tudvalevőleg hiába ugat, nem veszik ember-számba. — Nagy kutyák azok, amelyek különböző módon tanujelét adták gazdájuk iránti hűségüknek. Például Nagy Frigyes kutyája egyszer mikor a császár sokáig dolgozott felugrott az asztalra és kiragadta a tollat gazdája kezéből. Így kimélte a császárt. Ugyanezt nem tehette volna meg egy udvaronc sem.

Nagy Péter kutyája egy halálraítéltnak kegyelmi kérvényét belopta a cár dolgozó szobájába. A cár megkegyelmezett az embernek a kutya kedvéért. A kérvényre ráírta: köszönjétek meg Lisettenek. Különben Lisettét valaki megmérgezte, úgy látszik nem mindenki vel szemben volt ilyen jószívű a kutya.

Stuart Mária kutyáját agyon kellett verni, annyit vonított a nagy királynő halála után.

A kutyahűségről szóló legerősebbek különben nem akarom itt egybegyűjteni, nálam hivatottabb szöszölői voltak már a kutyatársadalomnak.

MAGAM a londoni kutyahét-tel kapcsolatban akarom megmondani véleményemet. A kedves házi dögökről. — Vannak ugyanis rendes emberek, akik nagyon szeretik a kutyákat, de csak házon kívül. A szobában tartott kutya, szegény, saját maga is ellenszenvessé válik — nemcsak a gazdája. S a kutyakultusz dajkameséket léptetett életbe, ez azonban ne tegye ellenszenvesebbé előtünk a derék állatokat. A kutyatulajdonosok — személyes tapasztalatom szerint — akkorákat hazudnak a saját kutyáikról, hogy ha az a szerencsétlen állat bevenné, megveszne. A kutyaidomítás is csodákat művelt már de a beszélő kutya még sem az értelem alapján „beszél”. Ellenben felfog hangokat, megért hangszókat, épp úgy, mint ahogy a közönséges kutya is megérti, ha valaki mérgesen vagy kedvesen szól hozzá. A

kutya-legendák, mint minden emberi hazudozás, abból származik, hogy az elbeszélő mindenképpen meg akarja magyarázni, hogy ő miért különb ember, mint a többi. Volt olyan ismerősöm, aki egy hosszú külvárosi ucca minden kutyáját megetette minden áldott este pálinkás kenyérrel, csak azért, hogy a kutyák ne ugassák. Az egész uccasor kutyája elvetemedt részeges lett, de mikor barátjuk végigment hazafelé az uccán, a kutyák farkcsóválva csillogó szemmel várták a pálinkás kenyeret. A jó embert különben egyszer a saját lakói úgy megverték, hogy el kellett

adja házat és elköltözött a vidékre. Az embereknek ugyanis nemcsak pálinkás kenyeret nem adott, hanem száraz kenyeret sem vetett.

LEHET, hogy a költőnek igaz van és aki a virágot szereti, rossz ember nem lehet, de én mondom Önöknek, tisztelt olvasó közönség, hogy a kutyákat különösképpen kultiváló emberek nem tartoznak a jó emberek kategóriájába. E helyen természetesen meg kell vonni a szigorú elválasztást a különböző kutyakultusz között. Van, aki úgy szereti a kutyát, mint kedves állatot, hűséges, szolgálatkész és főleg használható. Aki azért tart kutyát, hogy használja valamire és egyúttal szereti is, az nem tévesztendő össze azzal, aki egészen beteges szeretetből, mint gyermekét tartja

a háziállatot. Annál rosszabb gonoszabb, mennél jobban ragaszkodik a kutyájához. Ezek sajátmaguk megvetése elől menekülnek ebbe a kultuszba.

Meg kell csak figyelni, hogyan szereti a szegény ember a kutyáját és hogyan a gazdag. A szegény embernek csakugyan munkatársa a kutya, a gazdag embernek ürügy arra, hogy jó lehessen. A londoni kutyahét bizonyítja leginkább, mi az a valami, ami ezt a szót, hogy „kultusz” ellenszenvessé teszi szemünkben. Kultusz az, amit tenni nem való, de mindenki szégyen nélkül teszi. A kutya-hűségverseny nagydíját egyébként, amint hallom Rin Tin Tin nyerte, „aki” legutóbb fizetésjavítást kért, hogy gazdájának még több pénzt szerezzen.

(-fás)

A volt jugoszláv „trónkövetelő” fantasztikus politikai puscs-kísérlete Ersekujvárott 10 kilogrammnyi tett ki csak a levelezése a szélhámosnak

Ersekujvárról jelentik: Évekkel ezelőtt feltűnt Ersekujvárott egy magas, nyulánk, kicsit bicegő, ötven év körüli jóméjű férfit, aki felkereste az újságírókat is és sürgősen leleplezte inkognitóját... Elárulta, hogy őt ugyan Czerny Ferencnek hívják és német az anyanyelve, mégis az egyedüli örököse a jugoszláv trónnak, mert legegyszerűsebb leszármazottja a Karagyorgyevics-dinasztiának.

Annakidején a PMH is megírta a fantasztikus trónkövetelőről szóló történetet. A kalandos multu Czerny azonban hamarosan látszólag jobb belátásra tért: abbahagyta a trónért való harcát és prózaibb tervekkel foglalkozott. Összekötetést kért a város befolyásos közgazdasági személyiségeivel és egy gázlarcgyár létesítését szorgalmazta. Ez a terv sem sikerült, ezért Czerny teljesen visszavonult a közszerepléstől. A gyárvárosban lakott élettársával, Liska Máriaival és a közvélemény csakhamar nem is tudott létezéséről.

Uglátszik éppen ezt nem tudta elviselni a szereplési mániában szenvedő ember, mert most újból gondoskodott róla, hogy a hatóságok és a közvélemény foglalkozzék vele. Szerdán délből az ersekujvári csendőrséget telefonon hívták fel Mährisch Trübauból és az ottani csendőrség azt kérte, hogy haldéktalanul tartson ház kutatást Czerny Ferencnél, — mert a „jugoszláv trónkövetelő”-t ezúttal súlyos rendtörvénybe ütköző cselekménnyel gyanúsítják.

A mährisch-trübau csendőrségben ugyanis megjelent napokkal ezelőtt Steinbrecher Konrád gyáros, a feloszlatott német nemzeti szocialista párt volt helyi vezére és Mährisch-Trübau volt polgármestere és

előadta, hogy levelet kapott Czerny Ferenc ersekujvári lakostól. Czerny anyagi támogatást kért tőle a levélben, mert meg akarja szervezni — úgy mond — az ersekujvári SS-alakulatot a hamisítatlan német Schutz-Staffelt. Czerny hangzatos szavakkal apellált levelében a német áldozatkészégre, de nem jelölte meg pontosan, hogy miben véli a csehszlovákiai, különösen az ersekujvári SS-alakulat rendeltetését. Hasonló tartalmu levelet intézett Czerny Schäffer Hermann hollenstadti selyemgyárhoz is, aki szintén vezető tagja a morvaországi német nemzeti mozgalomnak. Ugy ő, mint Steinbrecher ma a Heinlein-párt oszlopos tagja.

Az ersekujvári csendőrségi nyomozóosztály tagjai nyomban végrehajtották a házkutatást s mintegy 10 kilogramm súlyú levelezést foglaltak le. A lefoglalt iratok áttanulmányozása most folyik a csendőrségen. — Czerny beismerte, hogy valóban levelet írt a két német gyárosnak, sőt elmondta azt is,

hogy egy harmadik levelet is írt, ez a harmadik levél csodálatosképpen — Bata Jánosnak szolt.

A különös tartalmu levelekről Czerny nem tudott elfogadható magyarázatot adni és nem mondja meg, hogy mit akar az SS-alakulattal éppen Ersekujvárott. Nagyon valószínű, hogy egyszerűen némi jövedelemhez akart jutni és ezt éppen olyan fantasztikus módok próbálta meg, mint régebben az anyagi boldogulást a jugoszláv trón és később a gázlarcgyár révén. Azt is hangoztatta kihallgatása során, hogy nagy adópere volt a csehszlovák állammal szemben és azt minden fórumnál elveszítette. 42.000 koronát kellett kifizetnie és — „ezért haragudott meg a közvéleményre”. A rohamcsapatokat bosszúból akarta megszervezni.

Czerny a csendőrség letartóztatta és átadta a járásbírósnak. A rendtörvény 2. paragrafusa alapján indul meg ellene az eljárás.

Őszi nagyfakaritáshoz vásároljunk:

festéket, padlóakkot, ruha- és hajkefét, falporlót, parkettkefét, parkettpasztát, bőr lábtörölt, nád- és tollporlót, ecseteket, lakkokat, bogáritókat stb. legolcsóbb áron **Stern S. Endre** cégnél Oradea, Str. Nic. Iorga 10. Telefon 378. (Weinstein fűszeressel szemben.) **Cimre nagyon kérem ügyelni!**

Autómotor és tehervonat összeütközése — tizenegy halott

A Curtea de Argeş felé közlekedő autómotor tegnap Piteşti állomás mellett beléscsaladt egy ott állomásozó tehervonatba. Az ütközés ereje olyan nagy volt, hogy attól az autómotor több kocsija felborult. Az utasok közül tizenketten súlyosan megsebesültek, olvann-

nyira, hogy azonnal kórházba kellett szállítani őket. Tekintve, hogy a pályatest nem rongálódott meg, az autómotor kocsijait a sinekre állították és a közlekedés zavartalanul folyt tovább. A felelősség megállapítására megkezdtek vizsgálatot.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szóig 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közlünk. Jelígével, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknek 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

ALLÁS

Fényező tanulókat alkalmazók. Piskorán autó-fényező. Take Ionescu 25. 2927

Önálló varróleányok, tanulóleány, kifutó leány felvétetik „Angel” Salon. Str. Vlahuța 20. 2926

Szakképzett vincellért azonnal felveszek, fizetés és napszám, fiatal előnyben. Cim a kiadóban. 2925

Papírzacskó készítéséhez érte ragasztó leányt felveszünk Stern papírüzlet. Piața Mihai 6. szám. 2923

Munkáslányokat felveszek Buffet Fülöp, Avram Iancu 7. 2921

Csizmadia segéd felvétetik Ludwig. Axente Sever 25. 2920

Kifutót vagy bolti szolgát keresek. Balázs, Alexandri 34. 2842

Ügyes és megbízható fiatal fiú, újságárúsításra felvétetik 20 százalékkal és kosztal. Cim Molnár Albert lapbizományos Anioasa, jud. Hunedoara. 2841

Kezdő kézi munkára leányokat felveszek, csipke varráshoz. Iuliu, Maniu 54. 2931

Molnárt keresek azonnali belépésre, Ritter Ernőné. Str. Astra 32. 2898

Kerékek perfekt főzni tudó, megbízható mindenest jó fizetéssel. Csak hosszú bizonyítvánnyal jelentkezzenek. Cim a kiadóban. 2892

Jómegjelenésű intelligens ügynök akvizíciós munkára. Privát házak látogatására, garantált legkevesebb 4000 lei ha vi jövedelemmel felvétetik. — Cim a kiadóban. 2892

1-2 önálló vasöntőt azonnali belépésre keresek. Cim a kiadóban. 2891

Parádés négyeshajtó kocsi román-magyar nyelvtudással felvétetik Concordia temetkezés. 2849

TEL-ELADÁS

Magánház 26 ezer leiért sürgősen eladó. Értekezni Hevesi-telep. Tibrului 4. 2924

Eladó egy jó gyalupad és egy jó Zinger varrógép. Str. Ispirescu 9. 2919

Bejelentő hivatalhoz (rendőrségi) szükséges bejelentő lapok kaphatók Pásztor Ede cégnél.

Eladó beépített gramofon szekrénnel. Cim a kiadóban. 2794

Vízvezeték, kutárvány kagylóval elzárócsapal eladó, Sarkadi Simeon Stefan 28-a. 2922

Rézagy, márvány éjjeliszekrény, hencser olcsón eladó. Stern Dr. Moskovits József ut. 5. Granaria. 2884

Szenzációs ujdonság!

3 „Prymus” system benzingázóizógép, „Micu” pumpa és előmelegítés nélkül működik, egy szál gyútlával üzemképes. 1 db ára 80 lei. — Vizonteladónak megtelező engedménnyel!

Vidékre 14 lei portó hozzászámításával

Stern József vaskereskedés Oradea, Piața Mihai Viteazul No. 2.

KÜLONFÉLE

Magánházban lakó izr. család felvesz középiskolai tanulókat teljes ellátással és korrepetálással. Caragiale 4. 2894

Forgalmas vidéki kocsmá, fűszerüzlet, mézsárszék kiadó, esetleg eladó. Hirlapiroda Valea lui Mihai. 2847

Multat, jelent, jövőt mondok 20 lejért és bármilyen bajaidban segíteni tudok. Str. Moldova 58-a. Oradea.

Forgalmas vidéki kocsmá, fűszerüzlet, mézsárszék kiadó, esetleg eladó. Hirlapiroda Valea lui Mihai. 2930

LAKÁS

A Munkakamara szeptember elsejére négy szobát keres a pszichoteknikai intézet elhelyezése céljából. Érdeklődők forduljanak a Munkakamara titkárságához. 2902

Kiadó november 1-ére egy utcai háromszobás parkettás lakás, fürdő és 2 előszobával és összes mellékhelyiségekkel, parkirozott udvarban, Brătianu-u. no. 40. 2879

Egy nagy szobás, konyhás, speizos lakás kiadó. Moldova utca 52. 2923

Diszkrét bejárato butorított szobát keresek. Cimeket „Vidéki” jelígre a kiadóba. 2929

A kivégzésnél hirtelen meghalt a bíró. Newyorkból jelentik: Colorado állam Canon City városából jelentik, hogy Edmond Hamilton törvényszéki bíró kivégzésnél hirtelen meghalt. Egy rablógyilkost gázzal végeztek ki. A bíró kötelességszerűen résztvett a halálos ítélet végrehajtásánál. Az ítélet végrehajtása annyira felizgatta az alig 40 éves bírót, hogy szívzselhűdés következtében meghalt.

SPORT

Hétfőn dől el a Nemzeti Bajnokság sorsa

Juga Livius, volt országgyűlést képviselő, aki a nemzeti bajnokság körüli bonyolult ügyben, mint az ardeali arcvonal vezére, már hosszabb ideje Bucureștiben tartózkodott, hazalátogatott Timisoarára, de tegnap délből már ismét a fővárosba utazott. Juga kijelentette, hogy a nemzeti bajnokság rendszerének ügye még mindig nem tekinthető

lezártnak, amennyiben a kulisszák mögött még mindig folynak a tárgyalások és egyáltalán nincs kizárva, hogy ezek sikerrel is végződnek. Juga Livius szerint ebben a kérdésben a hétfői nap lesz döntő jelentőségű, amikor ugyanis az összes egyesületek vezetői Bucureștiben újabb értekezletet tartanak.

Sporttanácsosok a Belgrád, Páris, Prága és Varsó-i követségek mellett

Az OETR fontos tervezetet tanulmányoz. A tervezet szerint a Belgrád, Páris, Prága és Varsó-i követségek mellett sport-tanácsosokat állítanak fel.

Ezeknek a tanácsosoknak az lenne a hivatásuk, hogy szabályozzák ezekkel az államokkal a sport kapcsolatokat.

Phöbus-Bocskai 4:1 (2:0)

Budapest, aug. 21. A magyar nemzeti bajnokságban ma idény-nyitás volt. A Phöbus mérkőzött a Bocskay csapatával, amelyet mindvégig fölé-

nyes játék után, 4:1 (2:0) arányban győzött le. Góllövők: Béky 33 p., Röck 40 p. Törös II. második félidő 6 p., Finta 12 p., Béky 13 p.

A Nemzeti Bajnokság sorsolása (Folytatás)

II. Csoport 1937 auguszt. 29. Juventus-Gloria Bucureștiben. Universitatea—Sp. Studențesc Clujon.

Crișana—Venus Oradeán. Vulturii Textila-Ripensia Lugojon. Dragoș Vodă—ACFR Cernăuțiában.

1937 szeptember 5. Gloria—ACFR Aradon. Crișana — Universitatea Oradeán.

1937 szeptember 12. Ripensia—Venus Timișoaran. Universitatea—Juventus Clujon.

Gloria—Sp. Studențesc Aradon. Dragoș Vodă—Vulturii Textila Constanța-ban.

ACFR—Crișana Brașovban.

1937 szeptember 19. Sp. Studențesc—Ripensia Bucureștiben.

Crișana—Gloria Oradeán. Vulturii Textila—Juventus Lugojon.

ACFR—Venus Brașovban. Dragoș Vodă — Universitatea Cernăuțiában.

1937 szeptember 26.

Venus—Sp. Studențesc Bucureștiben. Juventus—Crișana Bucureștiben.

Ripensia—Dragoș Vodă Timișoaran. Vulturii Textila—Universitatea Lugojon.

1937 Október 17:

Venus—Universitatea Bucureștiben. Ripensia—Gloria Timișoaran.

Dragoș Vodă—Sp. Studențesc Cernăuțiában.

ACFR—Juventus Brașovban. Crișana—Vulturii Tex. Oradeán.

1937 Október 24: Sp. Studențesc—Juventus Bucureștiben.

Ripensia—Crișana Timișoaran. Gloria—Vulturii Tex. Aradon.

Universitatea—ACFR Clujon.

1937 Október 26:

Venus—Dragoș Vodă Bucureștiben. Sp. Studențesc—ACFR Bucureștiben.

Dragoș Vodă—Gloria Cernăuțiában. Ripensia—Juventus Timișoaran.

Vulturii Tex.—Venus Lugojon.

1937 November 7:

Venus—Juventus Bucureștiben. Sp. Studențesc—Vulturii Tex. Bucureștiben.

Crișana—Dragoș Vodă Oradeán. ACFR—Ripensia Brașovban.

Gloria—Universitatea Aradon.

1937 November 21:

Juventus—Dragoș Vodă Bucureștiben. Vulturii—Textila ACFR Lugojon.

Universitatea—Ripensia Clujon.

1937 November 28:

Venus—Gloria Bucureștiben. Sp. Studențesc—Crișana Bucureștiben.

Cukrárszoknak tortalap, pirtálca, mignon papírok, papírszalvéták nagy választékban a egolcsóbban Pásztor Ede cég papíráruházában.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE CÉGNEL ORADEA